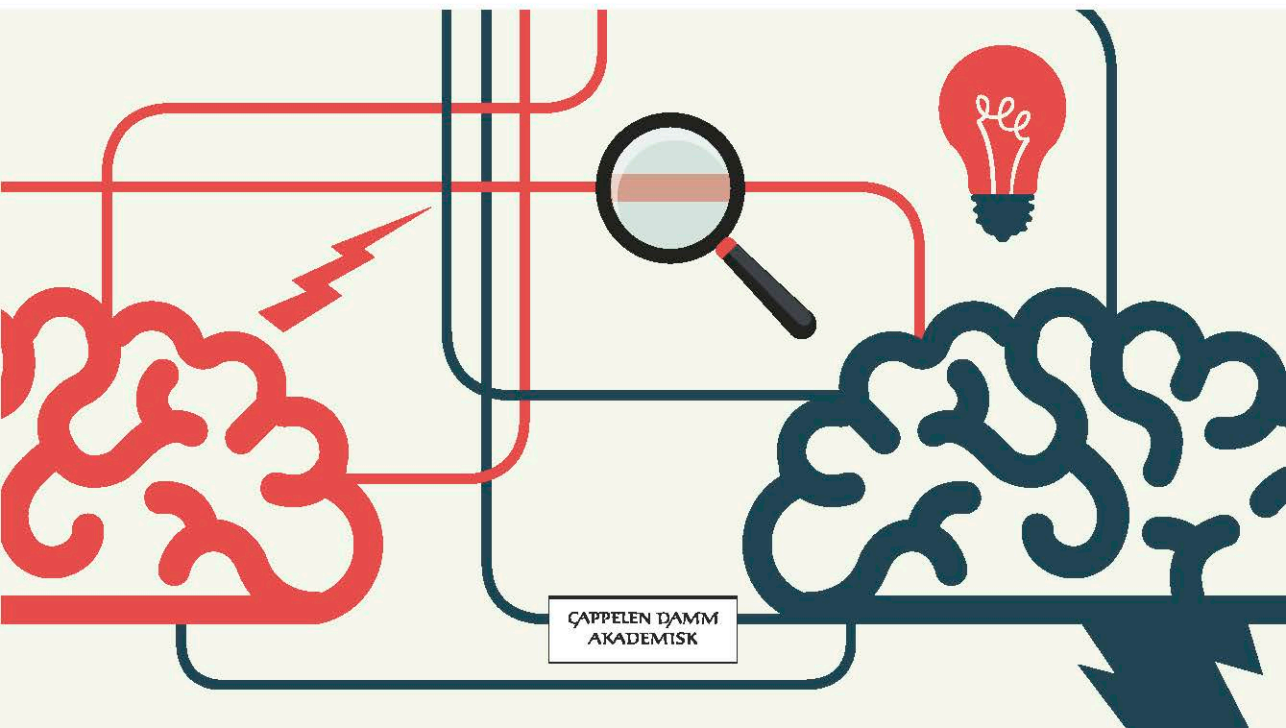

ROBERT BUCH,
ANDERS DYSVIK OG BÅRD KUVAAS (RED.)

PRODUKTIV MOTIVASJON I ARBEIDSLIVET

Innholdsoversikt

Kapittel 1 Innledning	15
<i>Robert Buch, Anders Dysvik og Bård Kuvaas</i>	
Kapittel 2 Og så, da? Konsekvenser av ulike typer motivasjon	21
<i>Anders Dysvik og Bård Kuvaas</i>	
Kapittel 3 Motiverende jobbutforming: jobbkarakteristikkmodellen og moderne jobbdesignteorier	35
<i>Jon Anders Lone</i>	
Kapittel 4 Motiverende arbeidsklima	63
<i>Christina G.L. Nerstad</i>	
Kapittel 5 Relasjoner og motivasjon	87
<i>Robert Buch</i>	
Kapittel 6 Hvordan lede for å demotivere dine medarbeidere?	111
<i>Lars Glasø og Ståle Einarsen</i>	
Kapittel 7 Motiverende ledelse	138
<i>Karoline Hofsløtt Kopperud og Øyvind L. Martinsen</i>	
Kapittel 8 Prestasjonsledelse og motivasjon	167
<i>Bård Kuvaas og Anders Dysvik</i>	
Kapittel 9 Prososial motivasjon: du blir inspirert av gode gjerninger overfor andre ... og deg selv	194
<i>Miha Škerlavaj</i>	
Kapittel 10 Når det synger i livsnerven: motivasjon i organisasjoner fra et narrativt perspektiv	214
<i>Arne Carlsen</i>	

Kapittel 11 Motivasjon og velvære i arbeidslivet 233

Christina G.L. Nerstad og Astrid M. Richardsen

Kapittel 12 Oppfylte og brutte løfter på arbeidsplassen: Hvilken innvirkning har den psykologiske kontrakten på medarbeideres motivasjon? 261

Therese Sverdrup

Kapittel 13 Hva motiverer ledere? 287

Jan Ketil Arnulf

Innhold

Kapittel 1

Innledning	15
-------------------------	----

Robert Buch, Anders Dysvik og Bård Kuvaas

Kapittel 2

Og så, da? Konsekvenser av ulike typer motivasjon	21
--	----

Anders Dysvik og Bård Kuvaas

Indre og prososial motivasjon	22
-------------------------------------	----

Ytre motivasjon	24
-----------------------	----

Indre eller ytre motivasjon, eller begge to samtidig?	24
---	----

Subjektiv mestringsevne	28
-------------------------------	----

Målorientering	29
----------------------	----

Jobbengasjement og psykologisk bemyndiggjøring	30
--	----

Avslutning	31
------------------	----

Kapittel 3

Motiverende jobbutforming: jobbkarakteristikkmodellen og moderne

jobbdesignteorier	35
--------------------------------	----

Jon Anders Lone

Hva er jobbutforming og jobbdesign, og hvorfor er det relevant for motivasjon?	35
--	----

Historisk utvikling av jobbdesignteorier	36
--	----

Jobbkarakteristikkmodellen	38
----------------------------------	----

Kritikk av jobbkarakteristikkmodellen	43
---	----

Moderne teorier for jobbdesign	45
--------------------------------------	----

Jobbkrav-ressurs-modellen	50
---------------------------------	----

Proaktive jobbdesignteorier	52
-----------------------------------	----

Oppsummering av moderne jobbdesignteorier	54
---	----

Praktiske implikasjoner av forskning på jobbdesign	55
--	----

Kapittel 4

Motiverende arbeidsklima	63
<i>Christina G.L. Nerstad</i>	
Hva er et arbeidsklima?	65
Motivasjonsklima	67
Mestringsklima	68
Prestasjonsklima	69
Hva er konsekvensene av et mestrings- og prestasjonsklima?	70
Hvordan påvirker motivasjonsklimaet ulike sammenhenger?	73
Er et mestringsklima alltid hensiktsmessig?	74
Er det slik at det er enten mestringsklima eller prestasjonsklima på en arbeidsplass?	75
Hva er kildene til et motivasjonsklima?	77
Praktiske implikasjoner	78
Konklusjon	80

Kapittel 5

Relasjoner og motivasjon	87
<i>Robert Buch</i>	
Sosial bytteteori som et teoretisk grunnlag	88
Forskning på sosiale og økonomiske ansatt-organisasjon-relasjoner	90
Ledelse og bytterelasjoner til organisasjonen	92
HR-praksis og bytterelasjoner til organisasjonen	95
Tidligere erfaringer og nåværende bytterelasjoner	96
Individuelle forskjeller	97
Underliggende motivasjonsmekanismer	98
Leder-medarbeider-relasjoner (LMR)	99
Fra endimensjonale til todimensjonale leder-medarbeider-relasjoner .	100
Lederatferd og leder-medarbeider-relasjoner	103
Avslutning	105

Kapittel 6

Hvordan lede for å demotivere dine medarbeidere?	111
<i>Lars Glasø og Ståle Einarsen</i>	
Ledelse og motivasjon – et dilemma for mange ledere	112
Ineffektiv og destruktiv lederatferd	113
Ledelse og demotivasjon	116
Begreper og en modell for destruktiv lederatferd	119
Forekomsten av destruktiv ledelse	123

Konsekvenser av destruktiv ledelse	125
Implikasjoner for praksis	127
Håndtering av destruktiv ledelse	129
Implikasjoner for forskning	133

Kapittel 7

Motiverende ledelse	138
<i>Karoline Hofslett Kopperud og Øyvind L. Martinsen</i>	
Hva er egentlig ledelse?	139
Hva er motivasjon?	141
Teorier om motivasjon	141
Hva slags ledelse virker motiverende?	145
Ohio-studiene: strukturering av arbeidet og omtanke for medarbeiderne	145
Transformasjonsledelse	147
Bemyndiggjørende ledelse	151
Betingelser for at ledelse skal virke motiverende	153
Nyere strømninger: styrkebasert ledelse	155
Konklusjon	159

Kapittel 8

Prestasjonsledelse og motivasjon	167
<i>Bård Kuvaas og Anders Dysvik</i>	
Kritikk av tradisjonell prestasjonsledelse	167
Forskjellen mellom resultat og prestasjon	174
Svakheter ved objektive resultatmål	174
Praktiske utfordringer med målstyring ved hjelp av SMARTe mål	175
Oppsummering av utfordringer med objektive resultatmål	179
Utviklende prestasjonsledelse	186
Avslutning	187
Appendiks A: Måleinstrument for opplevelse av mål som absolutter	188
Appendiks B: Måleinstrument for opplevelse av tilbakemeldinger fra nærmeste leder	188

Kapittel 9

Prososial motivasjon: du blir inspirert av gode gjerninger overfor andre ... og deg selv	194
<i>Miha Škerlavaj</i>	
Pengeinnsamlingseksperimentet – et eksempel på prososial motivasjon ...	196

Prosocial motivasjon – et situasjonsbilde av et stadig viktigere tema	198
Dimensjoner	199
Relevans	200
Konsekvenser av prososial motivasjon	201
Betingelser for konsekvenser av prososial motivasjon	202
Kilder til prososial motivasjon	203
En verktøykasse for prososial motivasjon	204
Relasjonsbasert jobbdesign	204
Perspektivtaking og visualisering	205
Resiprositetssirkler	206
Spørrende kommunikasjon (powerless communication)	207
Tid og plass til å reflektere og gi	208
Uttrykke takknemlighet	208
Konklusjon	208

Kapittel 10

Når det synger i livsnerven: motivasjon i organisasjoner fra et narrativt

perspektiv	214
<i>Arne Carlsen</i>	
Introduksjon	214
Narrativer, identitet og meningsdanning	216
Drama	218
Generativitet/skapende bidrag	222
Håp	224
Konklusjon	227

Kapittel 11

Motivasjon og velvære i arbeidslivet 233 |

Christina G.L. Nerstad og Astrid M. Richardsen

Jobbrelatert velvære – hva er det?	234
Hedonisme	235
Positive og negative følelser (affekt)	236
Eudaimonisme	236
Selvbestemmelsesteori	238
Autonom og kontrollert motivasjon	238
Autonom og kontrollert motivasjon i relasjon til velvære	240
Grunnleggende psykologiske behov og velvære	243
Målorienteringsteori	245
Mestringsorientering	246

Prosocial motivasjon – et situasjonsbilde av et stadig viktigere tema	198
Dimensjoner	199
Relevans	200
Konsekvenser av prososial motivasjon	201
Betingelser for konsekvenser av prososial motivasjon	202
Kilder til prososial motivasjon	203
En verktøykasse for prososial motivasjon	204
Relasjonsbasert jobbdesign	204
Perspektivtaking og visualisering	205
Resiprositetssirkler	206
Spørrende kommunikasjon (powerless communication)	207
Tid og plass til å reflektere og gi	208
Uttrykke takknemlighet	208
Konklusjon	208

Kapittel 10

Når det synger i livsnerven: motivasjon i organisasjoner fra et narrativt

perspektiv	214
<i>Arne Carlsen</i>	
Introduksjon	214
Narrativer, identitet og meningsdanning	216
Drama	218
Generativitet/skapende bidrag	222
Håp	224
Konklusjon	227

Kapittel 11

Motivasjon og velvære i arbeidslivet

<i>Christina G.L. Nerstad og Astrid M. Richardsen</i>	
Jobbrelatert velvære – hva er det?	234
Hedonisme	235
Positive og negative følelser (affekt)	236
Eudaimonisme	236
Selvbestemmelsesteori	238
Autonom og kontrollert motivasjon	238
Autonom og kontrollert motivasjon i relasjon til velvære	240
Grunnleggende psykologiske behov og velvære	243
Målorienteringsteori	245
Mestringsorientering	246

Prestasjonsorientering	248
Er vi enten mestringsorienterte eller prestasjonsorienterte?	250
Mestringsorientering, prestasjonsorientering og jobbrelatert velvære	251
Konklusjon	253

Kapittel 12

Oppfylte og brutte løfter på arbeidsplassen: Hvilken innvirkning har den psykologiske kontrakten på medarbeideres motivasjon?

<i>Therese Sverdrup</i>	
Psykologisk kontraktsteori	262
Motivasjon og psykologisk kontrakter mellom arbeidsgiver og arbeidstaker	269
Motivasjon og psykologiske kontrakter mellom ansatte	275
Avslutning	281

Kapittel 13

Hva motiverer ledere?

<i>Jan Ketil Arnulf</i>	
Hva motiverer ledere til å påta seg lederoppgaver?	288
Eksplisitt motivasjon	289
Implisitte eller ubevisste motiver	292
Personlighet og ledermotivasjon	296
Skyggesiden av lederes motivasjon	299
Selskapsstyring (corporate governance)	303
Sammenfatning	307

Forfatteromtaler

Stikkordregister